

Čís. 1507.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Prodej pečiva, vyrobeného z mouky podloudně nabyté, spadá pod skutkovou podstatu pletich bez rozdílu, byl-li kupitelem obchodník nebo spotřebitel.

Strouhaná houska jest předmětem potřeby.

Odvolání nelze provéstí poukazem k provedení odvolání v jiné trestní věci téhož obžalovaného, byť byla rozhodnuta týmž soudem (§ 294 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 20. února 1924, Kr I 178/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudě v Praze ze dne 30. listopadu 1922, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle Šu 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., a usnesl se v zasedání neveřejném, že se k odvolání obžalovaného z téhož rozsudku, pokud jím byl zamítnut jeho návrh na podmíněné odsouzení, nepřihlíží.

D ů v o d y:

Zmateční stížností dovolávaný důvod zmatečnosti čís. 9 a) Šu 281 tr. ř. není dán. Nalézací soud postavil se správně na stanovisko, zrušovacím soudem v přečetných rozhodnutích zaujaté, že mouka jakožto mlýnský výrobek byla ve směrodatné době, v roce 1920, vyřaděna z předmětu volného obchodování a podrobena hospodářství státnímu, vázanému. Tím byly předepsány všeobecně závazné cesty pro převod mlýnských výrobků z výroby do spotřeby. Veškeré obchodování předměty vázaného hospodářství mimo způsob úředně předepsaný dalo se neoprávněně, pokoutně a bylo již tím pletichou ve smyslu Šu 11 zákona o lichvě, jakmile bylo způsobilo ceny předmětu potřeby stupňovati. Takovéto pokoutní obchodování padá k tíži obžalovanému, jenž opatřoval si mouku pod rukou, by ji se ziskem ve stavu zpracovaném dále prodával. Nehledě k tomu, že obžalovaný přestoupil takto všeobecný zákaz, jednal dle zjištění rozsudku i proti zvláštnímu zakazu, čelícímu proti výrobě a prodeji bílého pečiva. Činnost obžalovaného byla proto zjevně pletichářskou a nemůže býti také nejmenší pochybnosti o její zdražovací způsobilosti. Jestliť zjištěno, že obžalovaný platil za mouku ceny, převyšující daleko platné tehdy ceny maximální a že prodával výrobky z ní vytvořené se ziskem. Zákonem předpokládaná způsobilost nevyžaduje, by případná cena dotyčného druhu předmětu byla vůbec stupňována; stačí stupňování ceny onoho množství zboží, s nímž bylo protizákonně obchodováno. Na správnost stanoviska v tomto případě zaujatého nemá vlivu stížností tvržená okolnost, že manželé S-ovi, kteří snad prodávali strouhanou housku dráže, než obžalovaný, byli osvobozeni. V rámci tohoto řízení zrušovacího záležitosti jen na tom, zda činnost obžalovaného vykazuje všechny znaky přečinu pletich, což nalézací soud správně dovodil. Správností náhledu soudu není s to

otřásti ani námitka, že obžalovaný hokynáři S-ovi vystavil veřejný účet o nákupu strouhaných housek, poněvadž pojem pletich nepředpokládá činnost tajnou, skrytou a neveřejnou, štitící se světla. Podloudnost a pokoutnost jednání obžalovaného dána jest již tím, že obcházel předpisy, upravující přechod předmětu potřeby do spotřeby. Obžalovaného by dále nemohlo ospravedlniti, i kdyby správným bylo jeho, zjištěním rozsudku odporující tvrzení, že nevěděl, že S. jest obchodníkem. Neboť prodej pečiva, vyrobeného z mouky podloudně nabyté, o sobě přičil se zákazu §u 11 čís. 4 zákona o lichvě bez ohledu na to, byl-li kupitelem obchodník či obyčejný spotřebitel, poněvadž obchodování to bylo za každých okolností protizákonné. Že by strouhaná houska nebyla předmětem potřeby, nelze vůči znění §u 1 zákona o lichvě vážně tvrditi, zvláště když ustanovení to nemluví o předmětech potřeby denní, nýbrž o předmětech potřeby vůbec. V objektivním směru je proto skutková povaha přečinu pletich dána. Po subjektivní stránce vyžaduje se jen vědomí pachatele o způsoblosti jeho jednání, ceny předmětu potřeby stupňovati. Toto vědomí obžalovaného rozsudek výslovně zjišťuje a po zákonu (§ 270 čís. 5 tr. ř.) odůvodňuje. Výrok, odsuzující obžalovaného odpovídá proto stavu věci a zákonu i bylo zmateční stížnost obžalovaného zavrhnouti jako bezdůvodnou.

Obžalovaný ohlásil odvolání z výroku o nepodmíněném odsouzení a při provedení tohoto odvolání poukázal na vývody, obsažené v jeho odvolání, podané do nálezu lichevního soudu při zemském trestním soudě v Praze ze dne 30. listopadu 1922, který byl vynesena po napadeném rozsudku (30./XI. 1922, 9³/₄—10³/₄ hod. dop.) — napadený rozsudek vynesena o 9³/₄ hod. dop. — a kterým byl zamítnut návrh obžalovaného na podmíněný odklad výkonu trestu, uloženého mu rozsudkem lichevního soudu při zemském trestním soudě v Praze ze dne 22. října 1920. K odvolání obžalovaného nelze přihlídnouti. Podle §u 294 tr. ř. nový doslov, jest povinností obžalovaného, který ohlásil odvolání, by buď ihned při jeho ohlášení neb později v zákonné lhůtě uvedl okolnosti, které odvolání odůvodňují, a toto ohlášené odvolání s důvody odvolání neb zvláště provedené odvolání jest pak doručiti státnímu zástupci k odpovědi. Obžalovaný nevyhověl tomuto předpisu, neboť ve svém provedeném odvolání z rozsudku, který jest předmětem nynějšího jednání, nepředložil odvolacího spisu, ve kterém byly důvody jeho odvolání obsaženy, a nebylo povinností nalézacího soudu, jenž jest náhodně totožný v obou případech, by opatroval spis odvolací, který byl obžalovaným podán proti svrchu zmíněnému nálezu a který měl obžalovaný sám připojiti. Nehledíc k tomuto formálnímu poklesku, stal se podle §u 265 tr. ř. jenom rozsudek lichevního soudu při zemském trestním soudě v Praze ze dne 22. října 1920, součástíkou nyní napadeného rozsudku, nikoli však nález ze dne 30. listopadu 1922, jímž byl zamítnut návrh obžalovaného na podmíněný odklad výkonu trestu a který byl dokonce vynesena teprve po rozsudku ze dne 30. listopadu 1922. Není zde souvislosti, která by obžalovaného opravňovala k provedení nynějšího odvolání ve formě poukazu na odvolání z nálezu ze dne 30. listopadu 1922. Nebylo proto k důvodům odvolání obžalovaného z nálezu lichevního soudu při zemském trestním soudě v Praze ze dne 30.

listopadu 1922, přihlíženo a z tohoto důvodu nemohlo býti přihlíženo ani k nynějšímu odvolání obžalovaného, jež samo neuvádí nějakých okolností, jež by odvolání odůvodňovaly.

Čís. 1508.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Ke skutkové podstatě přečinu podle §u 13 zákona stačí prohlášení prodatelovo vůči koupěchtivému, že, chce-li obdržeti žádaný předmět potřeby, musí současně odebrati jiný; lhotejno, že prodatel projevil později ochotu, prodati žádaný předmět potřeby bez současné koupě zboží jiného.

(Rozh. ze dne 20. února 1924, Kr I 226/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku lichevního soudu při krajském soudě v Plzni ze dne 22. prosince 1922, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem podle §u 13 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

důvodů:

S hlediska důvodu zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř. uplatňuje zmateční stížnost, že skutková podstata přečinu §u 13 zákona o lichvě není proto dána, poněvadž pouhé odpírání bez konečného odepření nelze považovati za trestné jednání. Trestným je prý jen definitivní, kategorické odepření. Tam prý však, kde prodávající odepírá prodati zboží, nebude-li zároveň odebráno jiné zboží, ale konečně přece je nabízí a dáti chce, nelze mluvit o skutkové podstatě onoho přečinu. Stížnost jest bezdůvodna. Neboť jasný doslov zákona: »Kdo odepře prodej předmětů potřeby, nebude-li zároveň odebráno jiné zboží, dopustí se přečinu . . .«, neposkytuje podkladu pro výklad, uvedený ve stížnosti. Dle znění zákona je nepochybně, že čin je spáchán a dokonán již tím, že pachatel učiní vůči koupěchtivému ať výslovně, ať způsobem konkludentním prohlášení, že, chce-li obdržeti žádaný předmět potřeby, musí současně odebrati předmět jiný. V takovémto prohlášení dlužno spatřovati zákonem zakázané odepření předmětu potřeby a nestane se čin, již spáchaný, beztrestným tím, že pachatel projevil vůči koupěchtivému později ochotu, prodati mu žádaný předmět potřeby bez podmínky současné koupě zboží jiného. Smyslem a účelem citovaného zákonného ustanovení je, brániti snahám, směřujícím k tomu, by ti, kdož si žádají koupiti určitý předmět potřeby nebo předmět potřeby určitého druhu, byli bez ohledu na svou potřebu nebo své přání nuceni, odebrati také jiné zboží, kterého se prodávající ať již pro nepatrný normální odbyt nebo z jiných příčin hledí zbýti. Zákaz zákona je absolutní a měly jím býti zasáhnuty právě takové formy válečné lichvy, které se vyvinuly ze snahy, by dosavad platné formy trestné byly obcházeny. Dle zjištění rozsudkového prohlásila obžalovaná ke kupujícímu Josefu Š-ovi, že mu tvaroh bez másla neprodá (Já vám tvaroh dáti ne-